

20130912181

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗДРАВСТВО

Врз основа на член 60 став (5) од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 43/12, 145/12 и 87/13), министерот за здравство, донесе

ПРАВИЛНИК ЗА ПОТРЕБНИОТ ПРОСТОР, ОПРЕМА И СТРУЧЕН КАДАР ЗА ОСНОВАЊЕ, ПОЧНУВАЊЕ СО РАБОТА И ВРШЕЊЕ НА ЗДРАВСТВЕНА ДЕЈНОСТ ВО ЗДРАВСТВЕНИ УСТАНОВИ

I. ОПШТА ОДРЕДБА

Член 1

Со овој правилник се пропишува потребниот простор, опрема и стручен кадар за основање, почнување со работа и вршење на здравствена дејност во здравствени установи.

II. ОПШТИ ПРОСТОРНИ КРИТЕРИУМИ

Член 2

Објектот во кој се врши здравствена дејност (во натамошниот текст: објектот) се лоцира на погодно и лесно пристапно место, на суво тло со обезбедена заштита од загадувањето на воздухот и штетната бучава.

Член 3

Здравствената установа во која се врши здравствена дејност се сместува во еден објект или комплекс од повеќе објекти со свој дворен круг, ограден и хортикултурно обработен, а до објектот треба да постојат пристапи и паркиралиште.

Член 4

(1) Објектот треба да биде изграден од материјал кој обезбедува звучна и топлотна изолација, изолација од влага и да е опремен со неопходни инсталации (водовод, канализација, електрична енергија, греење, телефон и друго).

(2) Во објектот се обезбедува дезинфекција на отпадните води пред вклучување во градската канализација.

(3) Објектот треба да има потребен број функционално распоредени простории, кои овозможуваат вршење на други помошни дејности.

(4) Во објектот треба да се обезбеди хоризонтална и вертикална комуникација за движење на инвалидски колички, како и соодветни критериуми во однос на широчината и височината на различните отвори (врати, прозорци и лифтови).

(5) Во просториите на инфективните одделенија и просториите за работа со радиоактивни изотопи треба да се обезбеди филтрирање на воздухот.

Член 5

(1) Во објектот треба да се обезбедат и сопствени постројки, апарати и мрежи за водовод, канализација, електрична енергија и греење, ако не може да се вклучи во постојни инфраструктурни мрежи.

(2) Во објектот се обезбедува постојано еднаков напон на електрична енергија според пропишаните стандарди.

(3) Во секој објект во кој се врши болничка здравствена дејност треба да се обезбеди резервен извор на електрична енергија.

Член 6

(1) Висината на подните површини до меѓукатните конструкции во сите простории треба да изнесува најмалку 250 см., а ѕидните и подните површини во работните простории, болничките соби, лабораториите, операционите сали, кујните, пералните и санитарните јазли треба да се изработени од материјал, кој е отпорен на влага и може хигиенски лесно да се одржува.

(2) Во сите работни простории, простории за болни, кујни и санитарски јазли треба да се обезбеди здравствено исправна проточна студена и топла вода.

(3) Објектот во кој се врши болничка здравствена дејност треба да има подови од бесшумен материјал.

Член 7

Објектот треба да е обезбеден со технички уреди, опрема и средства за гаснење на пожари и за одлагање на медицинскиот отпад согласно прописите за противпожарната заштита односно за одлагање на медицинскиот отпад.

III. ПОСЕБНИ КРИТЕРИУМИ ЗА ВРШЕЊЕ НА ЗДРАВСТВЕНА ДЕЈНОСТ

Ординација на примарно ниво за општа медицина

Член 8

Ординацијата на примарно ниво за општа медицина обезбедува најмалку:

А) Простор

1) Ординација 16 м²;
2) Чекална 12 м², а ако во објектот се сместени повеќе ординации кои користат заедничка чекална, просторот од 12 м² се зголемува за по 5 м² за секоја следна ординација, и

3) Санитарен јазол.

Б) Опрема

1) Работна маса, легло за пациенти со пластична пресвлека, подвижен параван, две столчиња на навој со и без наклон за доктор, орман односно витрина за инструменти и лекови, лекарска торба, антишок терапија, подвижно масиче за инструменти, апарат за притисок, стетоскоп, подвижен рефлектор со лампа, порцелански садови со шпатули, невролошко чеканче, термометар, закачалка, компјутер со печатач, пристап на интернет и два читачи на електронска здравствена картичка и еден резервен читач на електронска здравствена картичка.

2) Шалтер во чекалната кој не треба да има прозорци, ниту да биде изработен од материјали кои го спречуваат или отежнуваат контактот на пациентот со шалтерскиот работник односно треба да биде отворен и на висина која не го доведува пациентот во несоодветна наведната положба. Доколку шалтерот не работи на видно место се истакнува информација за тоа.

3) Шприцевите што се користат во ординацијата се за еднократна употреба.

В) Стручен кадар

1) Еден доктор на медицина со положен стручен испит и со соодветна лиценца за работа и

2) Еден здравствен работник со средно или вишо образование од областа на медицината односно со високо образование со стекнати 180 кредити според ЕКТС од областа на медицината, и со положен стручен испит.

Ординација на примарно ниво и секундарно ниво за специјалистичко-консултативна дејност

Член 9

(1) Ординацијата на примарно ниво и секундарно ниво за специјалистичко-консултативна дејност од областа на медицината обезбедува најмалку:

А) Простор

1) Предвиден во член 8 точка А) од овој правилник.

Б) Опрема

1) Предвидена во член 8 точка Б) од овој правилник и специфична опрема и санитарски материјал за соодветната специјалност.

В) Стручен кадар

1) Еден доктор на медицина специјалист од одредена гранка на медицината со соодветна лиценца за работа, и

2) Еден здравствен работник со средно или вишо образование од областа на медицината односно со високо образование со стекнати 180 кредити според ЕКТС од областа на медицината, и со положен стручен испит.

(2) За вршење на дејноста превенција и третман на злоупотреба на дроги, специјалистичката ординација по невропсихијатрија, односно психијатрија, доколку врши третман на повеќе од педесет пациенти, покрај критериумите од став (1) на овој член, дополнително треба да ги исполнува и следните критериуми:

А) Простор

1) Работна просторија од 16 м².

Б) Опрема

1) Метален сеф за чување терапија и

2) Фрижидер.

В) Стручен кадар

1) Еден доктор на медицина специјалист од одредена гранка на медицината со соодветна лиценца за работа и

2) Еден здравствен работник со средно или вишо образование од областа на медицината односно со високо образование со стекнати 180 кредити според ЕКТС од областа на медицината, со положен стручен испит.

Член 10

Заради вршење на општа медицинска и специјалистичко-консултативна дејност, ординациите од членовите 8 и 9 од овој правилник може да имаат и биохемиски лаборатории за вршење на биохемиско лабораториска дејност, ако обезбедат најмалку:

А) Простор

1) Просторија за земање на крв од 9 м² со мокар јазол и проточна топла и ладна вода, и

2) Просторија за изработка на биохемиските анализи од 16 м² со мокар јазол и проточна топла и ладна вода.

Б) Опрема

1) Лабораториска маса со лабораториски столици за секој здравствен работник односно соработник кој работи во лабораторијата, легло, корпи за инфективен материјал и контејнер за собирање на лабораториски отпаден материјал, ладилник со простор за длабоко ладење, центрифуга, бројач за хематолошки елементи, микроскоп, комплет автоматски пипетори, фотометар со ултравиолетово и видно подрачје и со термостат.

В) Стручен кадар

- 1) Еден доктор на медицина специјалист по медицинска биохемија, или
- 2) Еден доктор на медицина, лиценца за работа и една година искуство во биохемиска лабораторија под надзор на доктор на медицина специјалист по медицинска биохемија, или
- 3) Еден дипломиран фармацевт со положен стручен испит и една година искуство во биохемиска лабораторија под надзор на доктор на медицина специјалист по медицинска биохемија, или
- 4) Еден дипломиран биолог, биохемиско физиолошки или биохемиска насока и една година искуство во биохемиска лабораторија под надзор на доктор на медицина специјалист по медицинска биохемија, или
- 5) Еден дипломиран хемичар, насока применета хемија (аналитичко структурна и препаративна насока или насока аналитичка биохемија) и една година искуство во биохемиска лабораторија под надзор на доктор на медицина специјалист по медицинска биохемија, и
- 6) Еден лабораториски техничар со положен стручен испит.

**Ординација на примарно ниво
за општа стоматологија**

Член 11

Ординацијата на примарно ниво за општа стоматологија обезбедува најмалку:

А) Простор

- 1) Предвиден во член 8 точка А) од овој правилник.

Б) Опрема

1) Еден стоматолошка столица за пациент и стоматолошки апарат со турбина за просторот од точка А) на овој член, терапевтска столица, сув стерилизатор, апарат за испитување на виталитет на забите, орман за лекови и инструменти, масиче за инструменти, комплет стоматолошки инструменти и стоматолошки материјал неопходен за санација и лекување на кариес и неговите компликации, заболување на пародонтот и екстракција на заби и компјутер со печатач и пристап на интернет и два читачи на електронска здравствена картичка и еден резервен читач на електронска здравствена картичка.

В) Стручен кадар

- 1) Еден доктор на стоматологија со положен стручен испит и со соодветна лиценца за работа и

2) Еден здравствен работник со средно или вишо образование од областа на стоматологијата односно со високо образование со стекнати 180 кредити според ЕКТС од областа на стоматологијата односно медицината, и со положен стручен испит.

Ординација на секундарно ниво од областа на стоматологијата

Член 12

Ординацијата на секундарно ниво од областа на стоматологијата обезбедува најмалку:

А) Простор

1) Предвиден во член 8 точка А) од овој правилник.

Б) Опрема

1) Опремата од член 11 точка Б) од овој правилник и специфична опрема, инструменти, апарати, санитетски материјал за соодветната специјалност.

В) Стручен кадар

1) Еден стоматолог специјалист од одредена гранка на стоматологијата со соодветна лиценца за работа и

2) Еден здравствен работник со средно или више образование од областа на стоматологијата или медицината односно со високо образование со стекнати 180 кредити според ЕКТС од областа на стоматологијата односно медицината, и со положен стручен испит.

Советувалиште

Член 13

Здравствената установа на примарно или секундарно ниво може да има и советувалиште за деца, жени, младина, стари лица, планирање на семејство, или здравствено воспитание и друг вид според специфична групација на населението, ако обезбеди најмалку:

А) Простор

1) Предвидени во член 8 точка А) од овој правилник.

Б) Опрема

1) Предвидена во член 9 точка Б) за соодветната специјалност, освен инструменти и апарати потребни за интервенции во мала хирургија.

В) Стручен кадар

1) Еден доктор специјалист од одредена гранка на медицината односно стоматологијата со соодветна лиценца за работа, и

2) Еден здравствен работник со средно или вишо образование од областа на медицината или стоматологијата, односно со високо образование со стекнати 180 кредити според ЕКТС од областа на медицината или стоматологијата, и со положен стручен испит.

Поликлиника

Член 14

(1) Поликлиниката на примарно ниво спроведува здравствена дејност ако обезбеди најмалку простор, опрема и стручен кадар за работа на две или повеќе ординации од примарно ниво и соодветна дијагностичко-лабораториска, односно заботехничко-лабораториска дејност во зависност од здравствената дејност што се врши во ординациите, пропишани со членовите 8 и 11 од овој правилник.

(2) Поликлиниката на секундарно ниво спроведува здравствена дејност ако обезбеди најмалку простор, опрема и стручен кадар за работа на две или повеќе ординации од специјалистичко консултативната дејност и соодветна дијагностичко-лабораториска, односно заботехничко-лабораториска дејност и радиодијагностичка дејност, во зависност од здравствената дејност што се спроведува во ординациите, пропишани со членовите 9 и 12 од овој правилник.

Дијагностичка лабораторија

Член 15

(1) Дијагностичка лабораторија може да врши здравствена дејност ако обезбеди простор, опрема и стручен кадар за вршење на биохемиско лабораториска дејност, или за микробиолошка дејност, или за биохемиско лабораториска и микробиолошка дејност, или за дејност од областа на цитологијата или хистопатологијата, или молекуларната дијагностика.

(2) Дијагностичките лаборатории вршат една или повеќе дијагностички дејности наведени во ставот (1) на овој член, ако обезбеди простор, опрема и стручен кадар за вршење на биохемиско лабораториска дејност, или за микробиолошка дејност, или за биохемиско лабораториска и микробиолошка дејност, или за дејност од областа на цитологијата или хистопатологијата, или за молекуларната дијагностика.

Член 16

Биохемиската лабораторија обезбедува најмалку:

А) Простор

1) Просторија за прием на пациенти и земање на материјал со проточна топла и ладна вода од 9 м²,

2) Две простории од по 20 м² за обработка и анализа на примероците со проточна ладна и топла вода,

3) Чекална од 12 м²,

4) Магацин од 4 м²,

5) Санитарен јазол со проточна топла и ладна вода за пациенти, и

6) Санитарен јазол со проточна топла и ладна вода за вработени.

Б) Опрема

1) Лабораториски маси со лабораториски столици за секој здравствен работник односно соработник кој работи во лабораторијата, легло-кушетка, корпи за инфективен материјал и контејнер за собирање на лабораториски отпаден материјал, ладилник со простор за длабоко ладење, центрифуга, бројач на хематолошки елементи, микроскоп, комплет автоматски пипетори, фотометар со ултравиолетово и видно подрачје со термостат и вага со две децимали.

В) Стручен кадар

- 1) Еден доктор на медицина специјалист по медицинска биохемија со соодветна лиценца за работа, или
- 2) Еден дипломиран фармацевт специјалист по медицинска биохемија со соодветна лиценца за работа и
- 3) Еден медицински лаборант - техничар со положен стручен испит.

Член 17

Микробиолошката лабораторија обезбедува најмалку:

А) Простор

- 1) Просторија за земање на примероци за микробиолошко испитување со мокар јазол и проточна топла и ладна вода од 9 м²,
- 2) Просторија за изработка на микробиолошките анализи со мокар јазол и проточна топла и ладна вода од 20 м²,
- 3) Просторија за деконтаминација на материјалите од работата на микробиолошката лабораторија од 2 м²,
- 4) Бокс за подготовка на реагенси и подлоги од 4 м², и
- 5) Магацински простор за чување на медицински помагала (фармацевтски производи) од 6 м².
- 6) Доколку во микробиолошката лабораторија се вршат и паразитолошки анализи обезбедува и простор за вршење на паразитолошки анализи од 6 м².

Б) Опрема

1) Лабораториски маси со лабораториски столици за секој здравствен работник односно соработник кој работи во лабораторијата, легло, корпи за собирање на инфективен материјал, контејнер за собирање на лабораториски отпаден материјал, ладилник со простор за замрзнување на - 200° Ц, центрифуга, термостат, микроскоп со имерзија, комплет автоматски пипетори, анаеробни лонци, компјутер со печатач и пристап на интернет, брелер, комплет опрема за боене на микроскопски препарати, лабораториска стакларија, држач за епрувети, водена бања и стерилизатор.

В) Стручен кадар

- 1) Еден доктор на медицина специјалист по медицинска микробиологија со соодветна лиценца за работа, и
- 2) Еден медицински лаборант - техничар, со положен стручен испит.

Член 18

Лабораторијата за цитологија, без или со амбуланта за аспирациони биопсии, обезбедува најмалку:

А) Простор

- 1) Чекална од 12 м².
- 2) Просторија за дијагностика - лекарска соба од 12 м²,
- 3) Лабораторија со довод и одвод на проточна топла и ладна вода од 12 м²,
- 4) Просторија за чување на хемикалии од 6 м²,
- 5) Просторија за чување на цитолошки препарати и писмени наоди од 8 м²,
- 6) Просторија за преглед и земање на аспирациони биопсии со најмалку една кабина за подготовка на пациентот од 16 м², доколку е со амбуланта за аспирациони биопсии, и
- 7) Санитарен јазол.

Б) Опрема

1) Лабораториски маси со лабораториски столици за секој здравствен работник односно соработник кој работи во лабораторијата, дигестор, ладилник, метален ормар за лесно запаливи течности, ормар за чување на препарати, аналитичка вага, центрифуга, бинокуларен микроскоп, компјутер со печатач и пристап на интернет, полици, лабораториски садови, лабораториски часовник, лабораториски материјал.

2) Во амбулантата за аспирациони биопсии и: медицинско легло за пункција, масичка за прибор за пункција со прибор за дезинфекција, прибор за пункција, прибор за локална анестезија зависно од местото на третирање, апарат за ултрасонографски преглед и прибор за помош во случај на анафилактички шок.

В) Стручен кадар

1) Еден доктор на медицина специјалист по патологија со соодветна лиценца за работа и

2) Еден здравствен работник со завршено високо стручно образование со стекнати 180 кредити според ЕКТС, или вишо или средно образование од лабораториска насока, со положен стручен испит.

Член 19

Лабораторијата за хистопатологија обезбедува најмалку:

А) Простор

1) Чекална од 12 м²,

2) Просторија за прием, подготовка и обработка на ткиво од 10 м² со проточна топла и ладна вода,

3) Просторија за режење и боење на материјалот од 10 м²,

4) Просторија за дијагностика - соба за доктор од 12 м²,

5) Просторија за чување на хистолошки препарати, парафински блокови и писмени наоди од 10 м²,

6) Просторија за чување на хемикалии од 6 м² со природна вентилација или со активна вентилација и

7) Санитарен јазол.

Б) Опрема

1) Работни маси за секој здравствен работник односно соработник кој работи во лабораторијата, ладилник, микротом, водено купатило, сет за дисекција, центар за калупење, сув стерилизатор, аналитичка вага, бинокуларен микроскоп, апарат за обработка на тки-ва (хистотехникон), уред за активна вентилација, прибор за боење, лабораториски часовник, компјутер со печатач и пристап на интернет.

В) Стручен кадар

1) Еден доктор на медицина специјалист по патологија со соодветна лиценца за работа, и

2) Еден здравствен работник со завршено високо стручно образование со стекнати 180 кредити според ЕКТС, или со вишо или средно образование, од лабораториска насока, со положен стручен испит.

Член 20

Лабораторијата за цитологија, со или без амбуланта за аспирациони биопсии и хистопатологија, обезбедува најмалку простор, опрема и стручен кадар предвиден за

лабораторијата за хистопатологија и лабораторијата за цитологија, а во однос на просторот треба да обезбеди и зголемена лабораторија за 4 м², со довод и одвод на проточна топла и ладна вода.

Член 21

Лабораторијата за молекуларна дијагностика обезбедува најмалку:

А) Простор

- 1) Чекална од 12 м²,
- 2) Просторија за прием на странки и земање на материјал од 12 м²,
- 3) Просторија со работна лабораториска површина со проточна топла и ладна вода од 20 м²,
- 4) Магацин од 6 м²,
- 5) Санитарен јазол со проточна топла и ладна вода за пациенти и
- 6) Санитарен јазол со проточна топла и ладна вода за вработени.

Б) Опрема

1) Лабораториски маси со лабораториски столици за секој здравствен работник односно соработник кој работи во лабораторијата, корпи и контејнер за собирање на лабораториски отпаден материјал, ладилник на +4°Ц со простор за длабоко ладење на -20°Ц и -80°Ц, комплет автоматски пипетори, спектрофотометар со видливо и ултравиолетово подрачје, аналитичка вага со најмалки две децимали, систем за добивање на ултрачиста вода, ПЦР кабинет, микроцентрифуги, центрифуги со ладење, ПЦР термоцајклер, трансилуминатор со камера, сув инкубатор, водени бањи, рН метар, опрема за хоризонтална и вертикална електрофореза на нуклеински киселини и протеини, автоматски генетски анализатор/секвенатор, Real-time ПЦР апарат и рутинска лабораториска опрема.

2) За специфични намени одредени лаборатории треба да имаат и дополнителна опрема за изведување на специјализирани анализи како аминокиселински анализатор, ултрацентрифуга, сцинтилационен бројач, проточен-цитометар, микроскоп, СО₂ инкубатор, флуоросцентен микроскоп, хибридизациона печка, агау reader и сл.

В) Стручен кадар

1) Еден специјалист односно супспецијалист по медицинска генетика, специјалист патолог, дипломиран фармацевт, дипломиран биолог, дипломиран биотехнолог, доктор на медицина магистер по базични медицински науки или дипломиран хемичар магистер по молекуларна биологија и генетско инженерство, и

2) Еден здравствен работник со завршено високо стручно образование со стекнати 180 кредити според ЕКТС, или со вишо или средно образование, од лабораториска насока, со положен стручен испит.

Член 22

Лабораторијата за трансфузиологија со имуногенетика обезбедува најмалку:

А) Простор

- 1) Чекална од 12 м²,
- 2) Просторија за прием на пациенти и земање на материјал од 9 м²,
- 3) Работна просторија од 18 м² со проточна топла и ладна вода,
- 4) Санитарен јазол за пациенти со проточна топла и ладна вода,
- 5) Санитарен јазол за вработени со проточна топла и ладна вода, и

б) Магазин од 4 м².

Б) Опрема

1) Лабораториски маси со лабораториски столици за секој здравствен работник односно соработник кој работи во лабораторијата, корпи за инфективен материјал, и контејнери за собирање на лабораториски отпаден материјал, ладилник на +4° Ц со простор за длабоко замрзнување, комплет на автоматски пипетори, микроскоп, центрифуга, бројач на хематолошки клетки, коагулуметар, спектрофотометар со видливо и ултравиолетово подрачје, апарат за елиса, сув инкубатор, водена бања, ПЦР опрема (термоцајклер, опрема за електрофореза на нуклеински киселини и протеини, трансилуминатор со фотоапарат и ПЦР кабинет).

В) Стручен кадар

1) Еден доктор на медицина специјалист по трансфизиологија со лиценца за работа,
2) Еден дипломиран биолог или фармацевт со соодветна лиценца за работа, и
3) Еден здравствен работник со завршено високо стручно образование со стекнати 180 кредити според ЕКТС, или со вишо или средно стручно образование, од лабораториска насока, со положен стручен испит.

Член 23

Доколку здравствената установа пренесува биолошки материјал од една во друга здравствена установа, во зависност од далечината на пренесувањето, здравствената установа треба да ја обезбеди и следната опрема: посебно возило, контејнери или специјални полиестерски транспортни торби со двојни сидови и со носачи за повеќе примероци од биолошкиот материјал.

Заботехничка лабораторија

Член 24

Заботехничка лабораторија обезбедува најмалку:

А) Простор

1) Гипс сала со обезбедена проточна топла и ладна вода од 10 м²;
2) Просторија за моделирање и обработка на метал од 15 м² со најмногу три работни места, а за секое дополнително работно место уште по 4 м² и со обезбедена вентилација;
3) Просторија за фасетирање од 10 м², и
4) Санитарен јазол.

Б) Опрема

1) Апарат за леање, пескара, печка за жарење, компресор, заботехничка маса со аспиратор, помошна маса, гипс маса, мотор за обработка, дигестор, гипс тример, силос за гипс, полир мотор, вибратор и апарат за вакумско мешање.

В) Стручен кадар

1) Еден забен техничар, со положен стручен испит, или
2) Виш стоматопротетски техничар, со положен стручен испит.

Здравствен дом

Член 25

Здравствениот дом обезбедува најмалку:

А) Простор

1) За дејноста итна медицинска помош и домашно лекување: ординација од 16 м², просторија за медицински интервенции од 16 м², чекална од 20 м², просторија за подготовка од 16 м², картотека од 12 м², санитарен јазол за мажи и жени со просторија за прибор за одржување на хигиена. За укажување на итна медицинска помош и друга медицинска помош треба да се организира итна медицинска помош и домашно лекување за подрачје со опфат на население над 20.000 жители, стационар до 10 легла и простор за санитарско возило.

2) За дејноста итна стоматолошка помош: ординација од 16 м², чекална од 20 м², картотека од 12 м², санитарен јазол за мажи и жени со просторија за прибор за одржување на хигиена.

3) За дејноста превентивна здравствена заштита за предучилишни деца: ординација од 16 м², просторија за имунизација од 16 м², чекална од 20 м², просторија за подготовка од 16 м² и санитарен јазол со предпростор; и за училишни деца: ординација од 16 м², стоматолошка ординација од 16 м², просторија за подготовка од 16 м², просторија за здравствено воспитување од 16 м², чекална од 20 м², просторија за медицинска документација од 12 м², санитарен јазол со предпростор.

4) За поливалентна патронажна дејност: просторија за поливалентна патронажна сестра од 12 м², а доколку има повеќе патронажни сестри просторијата се зголемува по 4 м² на секоја патронажна сестра, просторија за здравствено-едукативни активности од 16 м², простор за индивидуална работа од 16 м², чекална од 12 м² и санитарен јазол.

5) За стоматолошка заштита на деца до 14 годишна возраст: ординација од 16 м², чекална од 20 м², просторија за медицинска документација од 12 м², санитарен јазол со предпростор;

6) За здравствена статистика: просторија за здравствено-статистичка дејност од 12 м².

Б) Опрема

1) За дејноста итна медицинска помош и домашно лекување: покрај опремата од член 8 точка Б) од овој правилник и дефибрилатор со монитор, амбу-апарат, специјална опрема и сетови за итна медицинска помош, ЕКГ апарат и возило за итна медицинска помош;

2) За дејноста итна стоматолошка помош: опремата од член 14 точка Б) од овој правилник;

3) За дејноста превентивна здравствена заштита за предучилишни и училишни деца освен опремата од член 8 точка Б) од овој правилник за предучилишни деца е потребно да има и: маса за преглед со тапациран дел за бебиња, гермицидна лампа, вага за бебиња, вага со висинометар, платнен сантиметар, сад за отисоци за стапала, легло со пластична пресвлека, фрижидер за чување на вакцини;

4) За поливалентната патронажна дејност: работна маса, стол со наслон, закачалка, проектор, компјутер со печатач и пристап на интернет, орман за медицинска документација, рачна батериска лампа, возило за теренска работа, патронажна торба со неопходна опрема;

5) За дејноста стоматолошка заштита на деца до 14 годишна возраст: опремата од член 14 точка Б) од овој правилник;

б) За здравствено-статистичката дејност: работна маса, орман-витрина за статистички и пропаганден материјал и стручна литература и компјутер со печатач и пристап на интернет.

В) Стручен кадар

1) По еден доктор на медицина или специјалист од соодветната гранка на специјализација и соодветна лиценца за работа, за секоја дејност, и

2) По двајца здравствени работници со завршено високо стручно образование во траење од три години односно со високо образование со стекнати 180 кредити според ЕКТС, или вишо или средно образование, со положен стручен испит, од соодветната насока, за секој доктор на медицина или специјалист.

Член 26

Ако здравствениот дом организира породување со стручна помош потребно е да обезбеди болнички соби до 10 легла исклучиво за породување и санитарен јазол со просторија за прибор за одржување на хигиената.

Член 27

Здравствениот дом може да врши и други примарни и/или специјалистичко-консултативни дејности, ако се обезбеди простор, опрема и стручен кадар од член 9 од овој правилник.

Член 28

Здравствениот дом за вршење на дејноста превенција и третман на злоупотреба на дроги обезбедува и:

А) Простор:

- 1) Две ординации од по 16 м², и
- 2) Просторија за давање терапија со непробоен шалтер,
- 3) Чекална од 12 м² и
- 4) Санитарен јазол.

Б) Опрема:

- 1) Метален сеф за чување терапија, и
- 2) Фрижидер.

В) Стручен кадар

1) Еден доктор на медицина специјалист по невропсихијатрија односно психијатрија, со соодветна лиценца за работа,

2) Еден доктор на медицина или специјалист од одредена гранка на медицината со соодветна лиценца за работа,

3) Еден здравствен работник со завршено средно, више или високо стручно образование во траење од три години односно со високо образование со стекнати 180 кредити според ЕКТС, со положен стручен испит.

Центар за итна медицинска помош

Член 29

Центарот за итна медицинска помош обезбедува најмалку:

А) Простор

- 1) Просторија за сместување на диспечерска служба;
- 2) Ординација за ургентни состојби од 20 м²;
- 3) Просторија за стерилизација;
- 4) Чекална од 12 м²;
- 5) Соба за одмор;
- 6) Простор за чување на лекови и медицински помагала;
- 7) Два санитарни јазли;
- 8) Гаража за сместување на возилата за укажување на итна медицинска помош со дел за хигиенско одржување на возилата.

Б) Опрема

1) За диспечерскиот центар: телефонски апарат со идентификатор со линија за прием на повици за итна медицинска помош поврзан со систем за регистрирање и снимање на повици и диспечерски запис, телефон апарат со линија за влез и излез, радиостаница за поврзување со мобилната екипа, надлежните служби и ургентните центри.

2) За ординацијата за ургентни состојби: опремата од член 8 точка Б) од овој правилник и: дефибрилатор, ЕКГ апарат, куфери со опрема за реанимација за возрасни и деца во кои е содржано: саморастеглив балон со резервоар и соодветна валвула со маска, инхалатор (небулајзер) орофагијални тубуси, назофарингијални тубуси, опрема и прибор за ендотрахијална интубација, аспиратор, меглиева клешта, пеан, инфузии и систем за дозирање на инфузии, електричен аспиратор, боца со кислород и прибор, хемо глукометар, колари од сите величини, средства за времена имобилизација и сет за породување.

3) Во просторијата за стерилизација: довод и одвод на проточна топла и ладна вода и потребен број на апарати за стерилизација.

4) Во просторот за чување на лекови и медицински помагала: рафтови и фрижидер за чување на фармацевтски производи со посебен режим на чување.

5) Возило - тип: комбе со посебен болнички простор изработен од материјал кој може да се чисти и дезинфицира, со големина од најмалку 2,50 м x 1,70 м x 1,80 м и со странична и задна врата опремено со: посебно осветлување и греење, главна носилка со преклопни нозе со тркала и дополнителни носилки на расклопување, кардиолошки стол, седиште поставено во продолжение на надолжната оска на носилото над главата на пациентот, странични дополнителни седишта покрај носилката како и простор за сместување на медицинската опрема. Во возилото треба да има вградено звучна сигнализација на возилото-сирена, светлосна сигнализација-ротациони светла и радиоврска.

6) Возилото треба да биде обезбедено со потребна опрема: подвижен дефибрилатор, подвижен ЕКГ апарат, куфери со опрема за реанимација на возрасни и деца, аспиратор, боца со кислород и прибор, хемо глукометар, колари од сите величини, средства за времена имобилизација, сет за породување и пластични кеси и покривачи.

7) Кадарот од тимот од возилото треба да носи работна облека означена со меѓународниот знак за итна медицинска помош.

В) Стручен кадар

1. За диспечерската служба и за ординацијата за ургентни состојби во една смена, потребни се најмалку по:

1) Еден доктор на медицина со положен стручен испит и соодветна лиценца за работа, способен за укажување на итна медицинска помош и реанимација; и

2) Еден здравствен работник со завршено средно, више или високо стручно образование во траење од три години односно со високо образование со стекнати 180

кредити според ЕКТС, со положен стручен испит, оспособен за укажување на итна медицинска помош и реанимација.

II. За тимот од возилото за една смена, потребни се:

1) Еден доктор на медицина со положен стручен испит и соодветна лиценца за работа, оспособен за укажување на итна медицинска помош и реанимација;

2) Еден здравствен работник со завршено средно, више или високо стручно образование во траење од три години односно со високо образование со стекнати 180 кредити според ЕКТС, со положен стручен испит, оспособен за укажување на итна медицинска помош и реанимација; и

3) Еден возач со Ц категорија оспособен за основно животно одржување.

Центар за дијализа

Член 30

Центарот за дијализа обезбедува најмалку:

A) Простор

- 1) Хол со рецепција и заедничка чекална од 20 м²,
- 2) Санитарен јазол за посетителите од 6 м²,
- 3) Санитарен јазол со туш за вработените од 10 м²,
- 4) Ординација со кабинет за функционална дијагностика на бубрези (ЕХО КАБИНЕТ) од 16 м²,
- 5) Просторија за медицински интервенции од 16 м²,
- 6) Лабораторија од 20 м²,
- 7) Соба за доктори на медицина од 10 м²,
- 8) Просторија за администрација од 10 м²,
- 9) Просторија за чиста облека од 10 м²,
- 10) Перална од 20 м²,
- 11) Трпезарија со чајна кујна од 20 м²,
- 12) Просторија за умрени од 6 м²,
- 13) Просторија за стерилизација од 10 м²,
- 14) Сала за дијализа за негативни ХБсАг и ХЦВ болни со најмалку 5 м² за секој апарат за дијализа,
- 15) Сала за дијализа за позитивни ХБсАг и ХЦВ болни со најмалку 5 м² за секој апарат за дијализа,
- 16) Чекална за негативни ХБсАг и ХЦВ болни од 10 м²,
- 17) Чекална за позитивни ХБсАг и ХЦВ болни од 10 м²,
- 18) Просторија за чистење, стерилизација на апарати и резервни апарати од 16 м²,
- 19) Просторија за реверзна осмоза и обработка на вода од 20 м²,
- 20) Магазин за раствори за парентерална употреба и потрошен материјал од 35 м²,
- 21) Просторија за септичен материјал (отпад) од 4 м²,
- 22) Санитарен простор за негативни ХБсАг и ХЦВ болни од 3 м²,
- 23) Санитарен простор за позитивни ХБсАг и ХЦВ болни од 3 м²,
- 24) Гардероба за негативни пациенти (машка) од 6 м²,
- 25) Гардероба за негативни пациенти (женска) од 6 м²,
- 27) Гардероба за позитивни пациенти (машка) од 6 м²,
- 28) Гардероба за позитивни пациенти (женска) од 6 м².

Б) Опрема

1) Еден апарат за дијализа за четири пациенти при работа во две смени односно за шест пациенти при работа во три смени, при што апаратите за дијализа за ХБсАГ позитивни и ХБсАГ негативни пациенти треба да се одвоени и посебно означени. Дезинфекција на апаратите за дијализа се врши по секоја дијализа. Апаратите за дијализа се заменуваат после 25.000 часа работа.

- 2) Посебен фрижидер за обезбедување со крв и крвни деривати,
- 3) Апарати за хемодијализа за позитивни ХБсАГ и ХЦВ пациенти,
- 4) Апарати за хемодијализа за негативни ХБсАГ и ХЦВ пациенти,
- 5) Апарат за ултразвук,
- 6) Столици за хемодијализа или кревети,
- 7) Подвижен апарат за ЕКГ и дефибрилатор,
- 8) Систем за оксигенотерапија,
- 9) Лабораторија за вршење основни крвни анализи,
- 10) Вага за пациентите,
- 11) Апарат за крвен притисок,
- 12) Фрижидер за лекови,
- 13) Стерилизатор,
- 14) Магацински рафтови.

В) Стручен кадар

1) Еден доктор на медицина супспецијалист нефролог или специјалист по интерна медицина односно нефрологија со завршен курс за водење на дијализа во траење од шест месеци или доктор на медицина со најмалку работно искуство од 10 години работа со пациенти на дијализа, за 4.000 дијализи годишно, и

2) Еден здравствен работник со средно или вишо образование од областа на медицината односно со високо образование со стекнати 180 кредити според ЕКТС од областа на медицината, со положен стручен испит, за 4.000 дијализи годишно.

- 3) Еден дипломиран електро инжињер,
- 4) Еден дипломиран правник,
- 5) Еден дипломиран економист,
- 6) Еден магационер со средно образование, и
- 7) Тројца хигиеничари.

Центар за ментално здравје

Член 31

Центарот за ментално здравје обезбедува најмалку:

А) Простор

- 1) Психијатриска ординација од 16 м²,
- 2) Просторија за интервенции од 16 м²,
- 3) Просторија за дневен престој од 30 м²,
- 4) Просторија за работна терапија од 20 м²,
- 5) Три простории за индивидуален третман од по 12 м²,
- 6) Трпезарија со чајна кујна од 20 м²,
- 7) Просторија за администрација од 16 м², и
- 8) Два санитарни јазли.

Б) Опрема

- 1) За психијатриска ординација: опремата од член 9 точка Б) од овој правилник,
- 2) За просторија за интервенции: едно легло, две столици со и без наслон, подвижен параван, еден орман за лекови, инструменти и за санитарски материјал, подвижна масичка за лекови и инструменти, ладилник, касети за стерилен материјал и инструменти, бубрежници, пинцета разни, ножици, пеани, држач за јазик, слушалки, апарат за крвен притисок, садови за топломери и топломери,
- 2) За просторијата за дневен престој: 20 столчиња, четири масички, два ормани за списанија и книги, и друга соодветна опрема за дневен престој,
- 3) За просторијата за работна терапија: соодветна опрема во зависност од видот на работната терапија што се спроведува,
- 4) За просторијата за индивидуален третман: една работна маса, две столчиња,
- 5) За трпезаријата: трпезарија - маси и столчиња во зависност од бројот на корисниците, инсталација за проточна топла и ладна вода;
- 6) За чајната кујна: елекричен шпорет или решо, ормани за садови, дводелен садомијалник, ладилник, работна маса, садови и прибор за јадење, канти за отпадоци,
- 7) Метален сеф за чување на наркотични средства.

В) Стручен кадар

- 1) Двајца доктори на медицина специјалисти по психијатрија со соодветна лиценца за работа,
- 2) Пет здравствени работници со средно образование од медицинска насока со положен стручен испит,
- 3) Двајца психолози, и
- 4) Еден социјален работник.

Центар за јавно здравје

Член 32

Центарот за јавно здравје обезбедува најмалку:

А) Простор

- 1) За санитарно-хигиенската дејност: лабораторија за вода 16 м², лабораторија за испитување на храна 16 м², лабораторија за физикални мерења и индустриска токсикологија 25 м², просторија за специјалист 12 м², просторија за миење на садови 10 м², просторија за чување на стерилни садови и друг стерилен материјал 16 м².
- 2) За епидемиолошката дејност: просторија за обработка на акутни заразни болести 16 м², просторија за масовни незаразни болести 16 м², просторија за имунизација 16 м².
- 3) За лабораториската дејност: просторија за микробиолошки анализи 16 м², просторија за паразитолошки анализи 16 м², просторија за прием на материјал 10 м², просторија за подготвување на хранливи подлоги 10 м², просторија за миење и стерилизација 16 м².
- 4) За социјална медицина: просторија за специјалист 12 м², просторија за стручен кадар 16 м², просторија за медицинска документација 12 м², просторија за обработка на статистички материјал 12 м².

Б) Опрема

- 1) За санитарно-хигиенската дејност: лабораториски маси, ормани за сместување на лабораториски материјал, орман за анализи, извештаи и медицинска документација, ладилник, микроскоп, електрична центрифуга, опрема за испитување на микроклима, кататермометри, ротацион хигрометар, Ламбректов полиметар, опрема за детекција на

гасови, опрема за испитување на прашина, Хелиге-компаратор за испитување на вода, рН метри, дигестор, сушилница, печка за жарење, апарат за одредување на белковини, апарат за одредување на масти, водена бања, рефрактометар, полариметар, колориметар, центрифуга по Герберг, спектрофотометар, ексикатор и друг неопходен лабораториски прибор.

2) За епидемиолошката дејност: два формалински апарати за дезинфекција, запрашувачи, распрашувачи, сув стерилизатор, неопходни дезинфекциони средства, комбиниран „Ескулап“ апарат за дезинфекција на простории, рачна пумпа за на грб, ладилник и карти на подрачјето.

3) За лабораториската дејност: два електрични аутоклава, два аглутиноскопа, апарат за дестилација на вода, електрични центрифуги, мал и голем ладилник, компаратор за одредување рН, два микроскопа, електрична мешалка, печка за серумски подлоги, пумпа за воден млаз по Катлер, електричен стерилизатор од среден и мал тип, два термостата од голем тип, два ваги за центрифуга, прибор за земање и праќање на лабораторискиот материјал и друг прибор потребен за лабораториите;

4) За социјално-медицинската дејност: витрина за библиотека, орман за медицинска документација, орман за здравствено-воспитни материјали, комплет апаратура и материјали за здравствено просветување и компјутер со печатач и пристап на интернет.

В) Стручен кадар

1) За санитарно-хигиенската дејност: двајца специјалисти по хигиена и санитарна хемија, двајца здравствени работници со средно образование од медицинска или санитарна насока.

2) За епидемиолошката дејност: двајца специјалисти по епидемиологија и тројца здравствени работници со средно образование од санитарна насока.

3) За лабораториската дејност: еден специјалист по микробиологија со паразитологија и тројца здравствени работници со средно образование од лабораториска насока.

4) За социјално-медицинската дејност: еден специјалист по социјална медицина со установа на здравствената дејност, еден здравствен работник со више образование и тројца здравствени работници со средно образование од медицинска насока.

Член 33

Центарот за јавно здравје има служба за дезинфекција, дезинсекција и дератизација, за која се обезбедуваат најмалку:

А) Простор

1) Просторија за раководител на службата 12 м², просторија за стручен кадар од 16 м², просторија за издавање на препарати 10 м², магацин 16 м², просторија за чување на опрема: запрашувачи, распрскувачи 12 м², просторија за технички персонал 16 м², и гаража за возило 20 м².

Б) Опрема

1) Опрема за детекција на гасови, опрема за испитување на прашина, рН-метри, апарат за дезинфекција на простории, рачни пумпи за на грб три до четири, карти за подрачјето што го покрива, прибор за земање и праќање на лабораториски материјали.

В) Стручен кадар

1) Еден специјалист по хигиена или епидемиологија,

2) Четворица здравствени работници со средно образование од здравствена насока,

3) Четворица немедицински работници, и

4) Еден возач.

Општа болница

Член 34

(1) Општата болница обезбедува најмалку простор:

I. За специјалистичко-консултативната здравствена заштита:

1) Влез со ветробран и хол со рецепција, тријажа и заедничка чекална од 30 м², санитарен јазол за посетителите од 8 м², санитарен јазол со туш за вработените од 18 м², просторија за возач со простор за носила од 16 м²;

2) За внатрешни болести: ординација од 16 м², просторија за медицински интервенции од 16 м², кабинет за функционална дијагностика од 16 м², чекална од 20 м², санитарен јазол за болни и вработени;

3) За детски болести: две ординации од по 16 м², просторија за медицински интервенции од 16 м², чекална од 20 м², санитарен јазол за болни и вработени;

4) За општа хирургија: ординација од 16 м² просторија за мали хируршки интервенции од 16 м², просторија за мали хируршки септички салон од 16 м², гипс сала од 14 м², санитарен јазол за болни и вработени;

5) За гинекологија и акушерство: 2 ординации од по 16 м², чекална од 20 м², просторија за ехосонографска дијагностика од 16 м², две простории меѓусебно поврзани за прекинување на бременоста со реанимација од 30 м², гардероба од 9 м², санитарен јазол за болни и вработени.

II. За посебни видови специјалистичко-консултативна здравствена заштита:

1) За заразни болести: ординација од 16 м², просторија за медицинска интервенција од 16 м², чекална од 20 м², два бокса за изолација по 8 м², санитарен јазол за болни и вработени;

2) За психијатрија: ординација од 16 м², просторија за медицински интервенции 16 м², чекална од 20 м² и санитарен јазол за болни и вработени, а доколку се врши превенција и третман на злоупотреба на дроги и: ординација по општа медицина од 16 м², специјалистичка ординација по психијатрија од 16 м², просторија за давање терапија со непробоен шалтер од 10 м², чекална од 12 м² и санитарен јазол;

3) За неврологија: ординација од 16 м², чекална од 20 м², санитарен јазол за болни и вработени. По потреба може да биде вклучен и кабинет за функционална дијагностика од 12 м²;

4) За очни болести: ординација од 16 м², просторија за медицински интервенции од 16 м², темна комора од 16 м², чекална од 20 м², и санитарен јазол за болни и вработени;

5) За ОРЛ: ординација од 16 м², просторија за медицински интервенции од 16 м², чекална од 20 м², санитарен јазол за болни и вработени. По потреба може да биде вклучен и кабинет за функционална дијагностика од 12 м²;

6) За ортопедија и травматологија: ординација од 16 м², просторија за медицински интервенции од 16 м², гипс сала од 16 м², чекална од 20 м², санитарен јазол за болни и вработени;

7) За кожни и венерични болести: ординација од 16 м², просторија за медицински интервенции од 16 м², чекална од 20 м², санитарен јазол за болни и вработени;

8) За медицинска рехабилитација: ординација од 16 м², просторија за медицински интервенции од 16 м², кабинет за физикална терапија од 16 м², чекална од 20 м² и санитарен јазол за болни и вработени.

III. За лабораториска дијагностика:

1) За биохемиска и хематолошка лабораторија: просторија за прием и издавање материјали од 12 м², просторија за земање материјал од болни 12 м², просторија за тријажа и сепарација на материјалот од 8 м².

2) За биохемиска лабораторија: просторија за две работни маси од 16 м², просторија за рутински анализи на урина и фецес со две работни маси од 16 м².

3) За хематолошка лабораторија: просторија за две работни маси од 16 м², просторија за миење на лабораториски садови од 12 м², шпајз од 8 м², чекална од 20 м², санитарен јазол за болни и вработени. За биохемиската лабораторија се обезбедува дигестор, а во просториите за рутински анализи и хематолошката лабораторија се обезбедува дополнителна вентилација.

IV. За радиолошка дијагностика:

1) Просторија за прием и издавање на налози со медицинска документација од 16 м²;

2) Простории за дијагностика (интернистичка, гинеколошко-акушерска, педијатриска и општа хируршка) од по 24 м²;

3) Чекални зависно од видот на организираниите дијагностики или една заедничка чекална од 50 м²;

4) Гардероби за болни - кабинети од по 4 м²;

5) Санитарен јазол за болни и за вработени.

V. Доколку се обезбедува специјалистичко-консултативна стоматолошка дејност треба да се обезбеди простор, опрема и стручен кадар од член 11 од овој правилник.

VI. Ако болницата организира и други специјализирани кабинети потребни е да го обезбеди следниот простор:

1) За кабинет за хипертензија: ординација од 16 м², просторија за медицински интервенции од 16 м² и чекална од 20 м², заедничка со другите кабинети;

2) За кабинет за ендокринологија со дијабет: покрај просториите од потточката 1) од оваа точка и просторија за работа со мала група од 20 м²;

3) За кардиолошки кабинет: покрај просториите наведени во потточка 1) од оваа точка и просторија за функционална дијагностика од 24 м²;

4) За гастроентерохепатолошки кабинет: покрај просториите наведени во потточка 1) од оваа точка содржи простории за абдоминална ехосонографија, горно-дигестивна и долно-дигестивна ендоскопија од по 16 м² и простории за ендоскопија и лапароскопија од 32 м²;

5) За хематолошки кабинет: покрај просториите наведени во потточка 1) од оваа точка содржи и просторија за цитохематологија од 32 м², просторија за имунохематологија и коагулопатија од 36 м² и просторија за миење садови од 12 м²;

6) За нефролошки кабинет: покрај просториите наведени во потточка 1) од оваа точка содржи просторија за имунонефролошка лабораторија од 16 м² и просторија за функционално испитување на бубрезите од 16 м²;

7) За ревматолошки кабинет: простории од потточка 1) од оваа точка;

8) За алерголошки кабинет: покрај просториите од потточка 1) од оваа точка содржи и кабинет за функционална дијагностика од 16 м²;

9) За имунолошки кабинет: простории од потточка 1) од оваа точка;

10) За невролошки кабинет: простории од потточка 1) од оваа точка.

VII. За болничка здравствена заштита:

1) Приемно одделение: рецепција (прием тријажа, санитарна обработка на болен, отпуштање и информации) од 16 м², архива од 16 м², ординација од 16 м², просторија за медицински интервенции од 16 м², чекална од 32 м², санитарен пропусник и гардероба со WC и бања од 36 м²;

2) Болничка единица за стандардна нега има болнички легла распоредени по болнички соби. Од нив 20% се сместени во двокреветни, 60% во трокреветни, 20% во шестокреветни соби и една еднокреветна болничка соба. За едно легло потребни се најмалку 3,5 м², на едно болничко легло за деца до две години 4,5 м², за деца од две до 14 години и 6 м², за младинците и возрасните. Оддалеченоста меѓу болничките легла изнесува најмалку 80 см, а од ѕидот 75 см. Болничката единица ги има следните простории: ординација од 16 м², просторија за медицински интервенции од 16 м², просторија за медицински персонал, просторија за чиста облека од 8 м², трпезарија за чајна кујна од 48 м², бања со када од 16 м², бања со два туша од 16 м², санитарен јазол за болни и вработени. Болничката единица за деца има најмалку и просторија за лабораторија од 14 м² и млечна кујна од 16 м².

3) Болничка единица за интензивна нега има најмалку четири болнички легла, распоредени во една или две простории. Потребниот простор по еден кревет изнесува најмалку 9 м². Единицата има просторија за резервни апарати од 16 м² и просторија за умрени од 6 м²;

4) Болничка единица за хронична интермитентна хемодијализа доколку се организира ваква дејност покрај наведените простории од потточка 3) од оваа точка обезбедува и: просторија за асептички интервенции од 16 м², дијализна единица од 5 м², просторија за HBsAg позитивни болни од 5 м², чекална за HBsAg негативни од 10 м², просторија за чистење и стерилизација на апарати од 16 м², просторија за реверзибилна осмоза од 20 м², шпајз за раствори за парентерална употреба и потрошен материјал од 32 м², шпајз за септичен материјал од 4 м², шпајз за асептичен материјал од 8 м², санитарен простор за HBsAg негативни од 3 м, санитарен простор за HBsAg позитивни од 12 м².

VIII. Одделение

Болницата организира по правило по една болничка единица за стандардна нега во одделенија и тоа најмалку за: внатрешни болести, детски болести, општа хирургија и гинекологија и акушерство.

IX. Породилиште

Породилиштето покрај просторот предвиден за болничка единица за стандардна нега има и родилна сала од 14 м², породилен стол, просторија за хигиенска обработка на бремените од 24 м², просторија за бремените - предродилна сала со 8 м² по легло, просторија за изолација од 16 м², просторија за РН-метрија од 16 м², 2 простории за вработените од по 16 м², просторија за новородените од 20 м², просторија за реанимација на новородените од 16 м², просторија за недоносени од 10 м², млечна кујна од 48 м² со посебен нечист и чист влез, простор за миење на садови од 8 м², гардероба со мијалници од 24 м², шпајз со чист и нечист дел од 24 м² и просторија за ладилници од 8 м².

X. Оперативен блок

Оперативниот блок соодветно комуницира со болничкиот дел, приемната служба, просторот за стерилизација и просторот за централна стерилизација доколку постои.

1) Предниот дел на оперативниот блок содржи најмалку: контролен пункт за влез и излез од 16 м², простории за стручниот кадар од 32 м², санитарен пропусник (машки и женски) со тушеви од 24 м², просторија за носила од 16 м², просторија за нечиста облека

и прибор за чистење од 8 м², просторија со два подвижни рендген-апарати и автоматска темна комора од 16 м².

2) Задниот дел на оперативниот блок за општа хирургија обезбедува: најмалку две операциони сали (за септични и асептични случаи) од 80 м², две простории за пресвлекување на стручниот кадар од 28 м², две простории за миење раце од 28 м², стерилизација од 16 м², просторија за резерви на стерилен материјал од 12 м² и просторија за будење и постоперативен третман од 16 м²;

3) Задниот дел за гинекологија и акушерство обезбедува: најмалку една операциона сала од 40 м², две простории за пресвлекување на стручниот кадар од 28 м², две простории за миење раце од 28 м², стерилизација од 16 м², просторија за резерва на стерилен материјал од 12 м², просторија за будење и постоперативен третман од 16 м² и просторија за реанимација на новородените од 16 м². Една операциона сала е за 30 до 40 легла за општа хирургија и гинекологија и акушерство, а ако има легла и за останатите хируршки дисциплини една операциона сала е за 40 до 50 легла.

XI. Стерилизација

Централна стерилизација и супстерилизација - претставува просторна целина со посебен влез, поврзана со сите болнички единици особено со оперативниот блок и содржи простор за администрација од 16 м², за миење, сортирање и дезинфекција од 16 м², просторија за миење и сортирање чист материјал од 16 м², просторија за сува стерилизација и автоклав 2 x 32 м², просторија за издавање стерилен материјал од 16 м², просторија за вработени за стерилизација од 16 м², санитарен јазол од 6 м² и шпајз за асептичен материјал од 8 м².

XII. Обезбедување со крв

За дејноста обезбедување со крв и крвни деривати: чекална од 16 м², просторија за медицинска документација од 12 м², ординација од 16 м², просторија за земање на крв од 16 м², трпезарија со чајна кујна од 16 м², просторија со асептичен блок за издавање крвни компоненти од 16 м², лабораторија за контрола на крвта и интерреакции од 16 м², лабораторија за имунохематолошки тестови од 12 м², перална со стерилизација од 16 м², просторија за ладилници од 16 м² ординација од 16 м², магацин од 16 м², санитарен јазол за дарители и вработени.

XIII. Болничка аптека

1) Обезбедување со лекови и санитарски материјални средства: офисина од 25 м², просторија за сместување и чување на лекови над 25 м², лабораторија за изработка на магистрални облици за потребите на болничките одделенија од 20 м² и санитарен јазол.

2) Ако болничката аптека изработува инфузиони раствори и лекови кои се изготвуваат по асептичка постапка, има лабораторија со следните простории: просторија за миење на амбалажа, просторија за добивање на прочистена вода, простор за стерилизација, просторија за макроскопска контрола и сигнирање, просторија за подготовка и изработка на раствори, просторија за чување на готови парентерални раствори и лабораторија за контрола и испитување на произведените препарати од 20 м². Вкупната површина на лабораторијата е 100 м².

XIV. Патологија

1) Оддел за обдукција: обдукциона сала од 50 м², разладна комора за два ладилника од 30 м², подготовка и диспозиција на трупот од 20 м², подготовка и миење на обдуцентот од 14 м², шпајз за дезинфекциони средства од 4 м², просторија за фиксирани материјали од 9 м², санитарен јазол со туш и WC од 12 м².

2) Оддел за хистопатолошка и цитолошка дијагностика: хистопатолошка лабораторија од 16 м², прием на материјал и медицинска документација од 8 м², просторија за доктори

од 16 м², шпајз за хемикалии од 8 м², шпајз за дезинфекциони средства од 4 м², миење садови од 8 м², магацин за биоптички и секциран материјал од 12 м², просторија за чување на хистолошки препарати, парафински блокови и писмени наоди од 12 м² и санитарен јазол.

(2) Во кругот на општата болница има простории за хигиенско згрижување на септичките делови и ампутираните делови на човечкото тело.

(3) Општа болница обезбедува простории за кремирање на ампутираните делови од човечкото тело.

Член 35

Болницата што организира исхрана обезбедува најмалку: централна просторија за чување на намирници за подолг период од 24 м², за чување на дневни резерви од 16 м², за обработка на намирниците од 12 м², просторија за приготвување на храна од 32 м², просторија за миење на садови од 16 м², просторија за амбалажа од 12 м², санитарен јазол за вработените со туш и WC од 12 м².

Член 36

(1) Болницата обезбедува систем на светлосна сигнализација од секоја болничка соба, односно од секое болничко легло, а во просториите на стручниот кадар и звучна сигнализација.

(2) Осветлувањето на оперативните и салата за породување има јачина од 600 - 1000 лукса, во ординациите и лабораторите од 250 - 500 лукса, во болничките соби 60 лукса, во ходниците 40 лукса, а сидните светилки покрај болничките постели 100 лукса.

(3) Температурата во грејната сезона во ординациите и болничките соби е 293,15 К. Во детските болнички соби, собите за интензивна нега и во родилната сала 297,15° К., а во чекалните 291,15° К, и другите работни простории од 293,15° К.

Член 37

Работните единици во општата болница, заради порационално искористување на просторот можат да имаат заеднички оперативни сали, централна стерилизација, заеднички чекални и други простории, ако тоа го дозволуваат градежно-техничките и комуникационите услови на објектот и доколку е соодветно на здравствената дејност што се врши.

Член 38

Општата болница обезбедува најмалку опрема:

I. За специјалистичко-консултативна дејност:

1) Опремата во ординациите е иста како и во ординациите од примарната здравствена заштита, а зависност од видот на здравствената дејност е дополнета и со опрема карактеристична за одредена специјалност;

2) Опрема во просториите за интервенции: едно легло, две столици со и без наслон, подвижен параван, два ормани за лекови, инструменти и за санитарски материјал, подвижна масичка за лекови и инструменти, ладилник, сув стерилизатор, решо, подвижна рефлектор-лампа, носила на расклопување на болни, апарат за кислород, дефибрилатор, аспиратор, светилка со батерии, касети за стерилен материјал и инструменти, бубрежници, пинцети разни, ножици, пеани, држачи за јазик, прибор за клизма, прибор за инфузија со сталак, слушалки, апарат за крвен притисок, садови за топломери и топломери.

3) За медицински интервенции во хируршките гранки се потребни и: инструменти за мала хирургија, разни крамерови шини, спекулуми за нос и уво, жлебасти сонди, орман за анестезиолошки материјал, гумени ракавици и прибор за вадење на страно тело, тубуси за ендотрахеална интабулација.

4) Во просториите за интервенции во другите видови на здравствена заштита има и специфична опрема за одредени специјалности метален сеф за чување терапија и фрижидер.

Опремата во чекалните се состои од столчиња за 12 до 16 болни, ниски масички, зидни или стоечки закачалки, хигиенски канти за отпадоци со педали.

5) Доколку во болницата постои и оддел за заразни болести чекалната треба да има и боксови за изолација, во кои има легло за преглед, закачалка, канта за отпадоци и сад со средство за дезинфекција.

6) Доколку болницата има организирано кабинети од одделни специјалности истите се опремени со опрема за функционална дијагностика зависно од видот на кабинетот.

7) Гипс-сала: две маси за болни и повредени со и без можност за екстензија, две столчиња за доктор и пациент, една маса за инструменти, еден орман за инструменти и прибор, едно метално лавабо, легени, скалник за болни, метален пулт за подготовка на гипсани завои, подвижен параван со завеса, количка или легло за транспорт, негатоскоп, ножици, клешти, каиши, закачалка и работна облека за вработените (гумени престилки, ракавици, каљачи);

8) Лабораториска дијагностика - биохемиска и хематолошка лабораторија: лабораториски маси и столици, спектрофотометар, пламен фотометар, центрифуги, водено купатило со термостат, ладилник со простор за длабоко ладење рН-метар, апарат за електрофореза, апарат за дестилација, редестилација или деминерализација, електричен шпорет, орман-витрина за прибор и хемикалии, бинокуларен микроскоп со прибор, пламеник, бројач на крвни елементи, колориметар, центрифуга за хематокрит, аналитичка и аптекарска вага, ексикатор, висечка сидна витрина, дводелен садомијач и орман за дезинфекциони средства;

9) Радиолошка дијагностика: РТГ апарат за интернистичка, гинеколошко-акушерска, педијатриска и хируршка дијагностика, стандардна опрема за темна комора со уреди за сушење на филмови и негатоскоп;

10) Обезбедување со крв и крвни деривати: ладилник за крв за 300 шишиња и за непрегледана крв за 300 шишиња, центрифуги (со и без ладење), бинокуларен микроскоп, сув стерилизатор, термостат, рН метар, лабораториски мешалки, водено купатило, аналитичка и аптекарска вага, бројач на крвни елементи, останата лабораториска опрема и бетонирано лавабо за дезинфекција на крв и соодветен мебел;

11) Обезбедување со лекови и санитарски материјални средства: прецизни ваги, железен орман за чување на наркотици, ладилник за чување на лекови, серуми и вакцини, железен орман за чување на лесно запаливи материи, апарат за дестилација на вода и потребна апаратура и лабораториски прибор за изработка и производство на магистрални облици.

12) Опрема за лабораторија за изработка на инфузиони раствори: машина за миење на шишиња, сув стерилизатор, апаратура за добивање на пречистена вода, автоматски парен стерилизатор, ламинар флоу или асептичка комора, комплет опрема за мембранска филтрација и потребен лабораториски прибор.

13) Здравствена статистика: ормани, биро со столица, компјутер со печатач и пристап на интернет, здравствено-просветен материјал;

14) За обдукациона сала: мермерна маса или маса поставена со нерѓосувачки лим со довод и одвод на проточна топла и ладна вода, хируршка зидна лампа, висечка вага за

мерење на органи, витрини за инструменти, сет за обдукција, сув стерилизатор, УВ лампа, обична маса, плакар за престилки, каљачи и чорапи;

15) Орман за депозиција на трупови со пет подвижни маси за трупови;

16) Хистопатолошка лабораторија: работни маси, ладилник, микротом, апарат за боење, центрифуга, апарат за обработка на ткива (хистотехникон), сув стерилизатор, центар за калапење, ормани, бинокуларен микроскоп, водено купатило, аналитичка вага, фотографски апарат (камера), сет за дисекција, дигестор;

17) Просторија за доктор: работна маса и столче со наслон и навој, орман, компјутер со печатач и пристап на интернет и диктафон.

II. За болничка дејност:

1) Приемно одделение: работна маса, работно столче со наслон, орман - гардероба за вработените, орман за медицинска документација, компјутер со печатач и пристап на интернет, канта за отпадоци, каса, работна облека за вработените;

2) Стандардна нега (двокреветни, трокреветни и шестокреветни соби): болничка постела, ноќно орманче, орман за гардероба на болниот, постелнина, облека за болните според постојните нормативи, болничка наметка за болниот, болнички папучи за болниот.

3) Интензивна нега (четворокреветна соба): болничка постела со максимална можност за промена на положбата, ноќно орманче, подвижни масички за инструменти и лекови, ормани за инструменти и лекови, бактерицидни лампи, дефибрилатор, централна инсталација за кислород со приклучок за секоја постела, комплети за венесекција и трахеотомија, опрема за стерилизација, централа за контрола на монитори, работна маса - пулт за медицинска сестра, работно столче.

4) Просторијата за интензивна нега наменета за хемодијализа и хемофилтрација има додатна специфична опрема, апарати, пречистувачи на вода и соодветни инструменти.

5) Соба за доктор или медицинска сестра: работна маса, работни столчиња, гардеробен орман, полукауч со постелнина, орман-витрина со апарат за крвен притисок, слушалки, компјутер со печатач и пристап на интернет, светилка со батерии, канта за отпадоци, работна облека.

6) Во работната соба за медицинска сестра треба да има и сигнална табла за регистрација на повици од болните.

7) Ординација: опремата е идентична со опремата од член 9 точка Б) од овој правилник, освен лекарска торба;

8) Медицински интервенции: просторијата е опремена со опремата од член 9 точка Б) од овој правилник;

9) Трпезарија со чајна кујна: опремата и големината на просторијата се одредува зависно од бројот на болните;

10) Трпезарија: маси за болни, столчиња, чаршави за маси, бокали и чаши, инсталација за проточна топла и ладна хигиенски исправна вода;

11) Чајна кујна: електричен шпорет или решо, ормани за садови, дводелен садомијалник, ладилник, работна маса, садови и прибор за јадење, канти за отпадоци;

12) Бања со два туша: туш-кади, мијалници, полици и закачалки за гардероба и WC;

13) Бања со када: када, мијалник, WC, орман - гардероба;

14) Оперативен блок - подготовка на стручниот кадар: боксови со мијалници, гардеробни ормани со полици за хируршка облека, хируршка облека, маски капи, престилки, канта за отпадоци.

15) Оперативен блок - подготовка на болниот: болничка постела со подвижен сталак за инфузии, количка или подвижно легло за болни, орман за лекови и инструменти, апарат за крвен притисок, слушалки, подвижна масичка за лекови и инструменти, закачалка, столчиња со навој, канта за отпадоци, чаршави и кебиња.

16) Оперативен блок - стерилизација: автоклав, електричен сув стерилизатор, работна маса за подготовка, ормани за материјал, добоши и облека.

17) Оперативен блок - операциона сала: операциони маси (со ремени за фиксирање) таванска операциона лампа, подвижна операциона лампа, апарат за анестезија, негатоскоп, аспиратор со прибор, дефибрилатор со монитор, подвижен РТГ апарат, автоматски екартер за стомачен сид, холедоскоп за билијарна хирургија, електроскалпел, масички за облека, држачи за инфузии, подвижно легло или количка, стерилни садови, добоши, легени и бубрежници, соодветен број на сетови за општа хирургија и гинекологија и акушерство, чаршави, мантили, столчиња на навој.

18) Родилна сала: стандардни постели за породурање, подвижни рефлектор лампа, подвижни масички за инструменти и лекови, подвижно легло или количка, апарат за крвен притисок и слушалки, троканален - подвижен ЕКГ апарат, држачи за инфузија, маса за повивање на бебиња, аспиратор за бебиња со прибор, апарат за кислород, респиратор, кардиотокограф, вакум екстрактор, инкубатор, добоши, легени, стерилна облека, перфоратори, краниокласт - дво и тролистен, инструменти за ембриотомија, инструменти за венесекција, инструменти за киретажа, катетери, кивети, дренажи, клешти, ножици, форцепс клешта, ехосонографски апарат и амниоскоп.

19) Млечна кујна во породилиште: стерилизатор, фрижидери, електричен шпорет, казани од росфрај, големи садопери за чисти и нечисти шишиња.

20) Централна стерилизација: автоклави со програмери за притисок и температура, електрични суви стерилизатори, маси со работна површина од нерѓосувачки лим, ормани за чување на стерилни добоши, кивети, метални кутии.

Член 39

(1) Општата болница обезбедува најмалку стручен кадар:

1) За внатрешни болести: двајца доктори на медицина специјалисти по интерна медицина со лиценца за работа, на одделение до 20 кревети и дополнително по еден доктор на медицина специјалист со лиценца за работа за секој наредни до 20 кревети и тројца здравствени работници со средно образование од медицинска насока;

2) За детски болести: двајца доктори на медицина специјалисти по педијатрија со лиценца за работа, на секои 15 болнички легла и дополнително по еден доктор на медицина специјалист со лиценца за работа, за секој наредни до 15 кревети и тројца здравствени работници со средно образование од медицинска насока;

3) За хируршки болести: двајца доктори на медицина специјалисти по општа хирургија со лиценца за работа, на секои 15 болнички легла и дополнително по еден доктор на медицина специјалист за секој наредни до 15 кревети и тројца здравствени работници со средно образование од медицинска насока ;

4) За акушерство и гинекологија: двајца доктори на медицина специјалисти по гинекологија и акушерство со лиценца за работа, на секои 15 болнички легла и дополнително по еден доктор на медицина специјалист за секој наредни до 15 кревети и тројца здравствени работници со средно образование од акушерска насока ;

5) За анестезија и реанимација: еден доктори на медицина специјалист по анестезиологија со реаниматологија со лиценца за работа, и еден здравствен работник со средно образование од медицинска насока на 30 болнички постели, или најмалку двајца анестезиолози за општа хирургија и гинекологија и акушерство;

6) За лабораториска дејност: еден доктор на медицина специјалист по медицинска биохемија со лиценца за работа, а на секои 26 до 32 болнички легла и по еден здравствен работник со средно образование од лаборантска насока;

7) За радиолошка дијагностика: еден доктор на медицина специјалист по радиодијагностика со лиценца за работа, и двајца здравствени работници со средно образование од радиолошка насока;

8) За обезбедување со лекови и санитарски материјални средства: еден здравствен работник со високо образование од областа на фармацијата со лиценца за работа, и еден здравствен работник со средно образование од фармацевтска насока;

9) За обезбедување на крв и крвни деривати: еден доктор на медицина специјалист по трансфузиологија со лиценца за работа, и еден здравствен работник со средно образование од лаборантска насока оспособен за вршење на работи во областа на трансфузиологијата;

10) За здравствена статистика: еден доктор на медицина специјалист по социјална медицина, двајца здравствени работници со средно образование од медицинска насока на секои 200 болнички постели;

11) За обдукција и биопсија: еден доктор на медицина специјалист по патолошка анатомија со лиценца за работа или еден доктор на медицина специјалист по судска медицина со лиценца за работа и еден здравствен работник со средно образование од лаборантска насока.

(2) За специјалистичко-консултативните служби потребно е најмалку по еден доктор на медицина специјалист од соодветната гранка на медицината со лиценца за работа и еден здравствен работник со средно образование од соодветната насока освен за хируршките гранки на медицината каде е потребно по еден доктор на медицина специјалист и двајца здравствени работници со средно образование од медицинска насока.

(3) За вршење на дејноста превенција и третман на злоупотреба на дроги во рамките на психијатриската специјалистичко консултативна дејност потребни се: еден доктор на медицина со соодветна лиценца за работа или еден доктор на медицина специјалист од одредена гранка на медицината со лиценца за работа, еден доктор на медицина специјалист по психијатрија и лиценца за работа и еден здравствен работник со средно или више образование од медицинска насока со положен стручен испит еден психолог и еден социјален работник.

Член 40

(1) Во стандардната нега на болни во болничката здравствена заштита се обезбедува континуирана (24 часа) работа при што докторите и другиот персонал работат во смени, освен кога може да се организира работата во дежурства.

(2) За работата во втора и трета смена бројот на медицински сестри во втора смена треба да изнесува 50%, а во третата 30% од бројот во првата смена.

(3) Во одделението за интензивна нега составот на предвидениот тим во прва смена треба да се однесува и за другите две смени.

Член 41

Ако општата болница во одделни гранки на медицината има организирано и болничко лекување тогаш од стручен кадар има најмалку:

1) За заразните болести, заболувањата на уво, нос и грло, максилофацијалната хирургија и очните заболувања на 15 болнички легла еден доктор на медицина или стоматолозија специјалист од соодветната гранка на специјалност со лиценца за работа и тројца здравствени работници со средно образование од медицинска насока;

2) За кожно-венеричните, невролошките и психијатриски заболувања на 20 болнички легла еден доктор на медицина специјалист од соодветната гранка на медицината со лиценца за работа и тројца здравствени работници со средно образование од медицинска насока;

3) За диетална исхрана општата болница обезбедува најмалку еден диететичар;

4) За физикалната медицина и рехабилитација на 20 болнички легла еден доктор на медицина специјалист од соодветната гранка на медицината со лиценца за работа и тројца здравствени работници со средно образование од медицинска насока.

Специјализирана болница

Член 42

Специјализирана болница обезбедува најмалку простор, опрема и стручен кадар пропишани за работа на општа болница, односно на соодветни работни единици на општа болница во зависност од тоа за кои болести, возрасни групи на население и пол специјализираната болница е основана.

Клиничка болница

Член 43

Клиничката болница врши здравствена дејност ако обезбеди најмалку простор, опрема и стручен кадар пропишани за работа на општата болница, како и простор, опрема и стручен кадар пропишан за вршење на дејностите: урологија, неврохирургија, ортопедија и трауматологија, очни болести, болести на уво, нос и грло, неонатологија, психијатрија, неврологија и онкологија, и тоа:

А) Простор

1) За урологија - ординација од 16 м², просторија за ехосонографски преглед (цистоскопија), чекална од 20 м², санитарен јазол за болни и вработени;

2) За неврохирургија - ординација од 16 м², просторија за медицински интервенции од 16 м², чекална од 20 м², санитарен јазол за болни и вработени;

3) За ортопедија и трауматологија - ординација од 16 м², просторија за ехосонографски преглед, чекална од 20 м², санитарен јазол за болни и вработени;

4) За очни болести - ординација од 16 м², чекална од 20 м², санитарен јазол за болни и вработени;

5) За болести на уво, нос и грло - ординација од 16 м², просторија за медицински интервенции од 16 м², чекална од 20 м², санитарен јазол за болни и вработени;

6) За неонатологија - ординација од 16 м², просторија за медицински интервенции од 16 м², чекална од 20 м², санитарен јазол за болни и вработени,

7) За психијатрија - ординација од 16 м², чекална од 20 м², санитарен јазол за болни и вработени;

8) За неврологија - ординација од 16 м², чекална од 20 м², санитарен јазол за болни и вработени; и

9) За онкологија - ординација од 16 м², просторија за цитолошка дијагностика од 16 м², чекална од 20 м², санитарен јазол за болни и вработени.

Б) Опрема

1) Опрема потребна за работа на ординациите од членовите 8 и 9 од овој правилник, и

2) Специфична опрема за соодветната специјалност.

В) Стручен кадар

1) Урологија - на секои 15 болнички легла еден доктор на медицина специјалист по урологија со соодветна лиценца за работа и тројца здравствени работници со средно образование од медицинска насока или тројца доктори на медицина специјалисти на едно одделение со соодветна лиценца за работа и девет здравствени работници со средно образование;

2) Неврохирургија - на секои 15 болнички легла еден доктор на медицина специјалист неврохирург со соодветна лиценца за работа и тројца здравствени работници со средно образование од медицинска насока или тројца доктори на медицина специјалисти со соодветна лиценца за работа на едно одделение и девет здравствени работници со средно образование;

3) Ортопедија и трауматологија - на секои 15 болнички легла еден доктор на медицина специјалист ортопед и доктор на медицина супспецијалист трауматолог со соодветна лиценца за работа и тројца здравствени работници со средно образование од медицинска насока или тројца доктори на медицина специјалисти со соодветна лиценца за работа на едно одделение и девет здравствени работници со средно образование;

4) Очни болести - на секои 15 болнички легла еден доктор на медицина специјалист офталмолог со соодветна лиценца за работа и тројца доктори на медицина здравствени работници со средно образование од медицинска насока или тројца доктори на медицина специјалисти со соодветна лиценца за работа на едно одделение и девет здравствени работници со средно образование;

5) Болести на уво, нос и грло - на секои 15 болнички легла еден доктор на медицина специјалист оториноларинголог со соодветна лиценца за работа и тројца здравствени работници со средно образование од медицинска насока или тројца доктори на медицина специјалисти со соодветна лиценца за работа на едно одделение и девет здравствени работници со средно образование;

6) Неонатологија - еден доктор на медицина супспецијалист по неонатологија и на секои 15 болнички легла на новородени по еден доктор на медицина специјалист по педијатрија со соодветна лиценца за работа и тројца здравствени работници со средно образование од медицинска насока или тројца доктори на медицина специјалисти со соодветна лиценца за работа на едно одделение и девет здравствени работници со средно образование,

7) Психијатрија - на секои 15 болнички легла еден доктор на медицина специјалист психијатар со соодветна лиценца за работа и тројца здравствени работници со средно образование од медицинска насока или тројца доктори на медицина специјалисти со соодветна лиценца за работа на едно одделение и девет здравствени работници со средно образование,

8) Неврологија - на секои 15 болнички легла еден доктор на медицина специјалист невролог со соодветна лиценца за работа и тројца здравствени работници со средно образование од медицинска насока или тројца доктори на медицина специјалисти со соодветна лиценца за работа на едно одделение и девет здравствени работници со средно образование, и

9) Онкологија - на секои 15 болнички легла по еден доктор на медицина специјалист по радиотерапија и онкологија со соодветна лиценца за работа и тројца здравствени работници со средно образование од медицинска насока или тројца доктори на медицина специјалисти со соодветна лиценца за работа на едно одделение и девет здравствени работници со средно образование.

Болница за нега

Член 44

Болницата за нега обезбедува најмалку:

А) Простор

1) Две простории за болни за две до три болнички постели, со површина од 8 м² по болничка постела,

- 2) Соба за доктор од 16 м²,
- 3) Соба за медицинска сестра од 12 м²,
- 4) Просторија за преглед на болни од 16 м², со тоа што должината или ширината на собата не може да биде помала од 3 м².
- 5) Бања со туш (еден туш на четири болни), када и опрема за трансфер и капење на тешко подвижен болен на која може да и се пристапи од три страни или подвижна када,
- 6) Еден санитарен јазол на четири болни, со ширина на вратата од најмалку 110 см и постоење на ракофати во целиот простор на болница за неа каде се движат пациентите,
- 7) Еден санитарен јазол со две WC-а и туш (за машки и женски на секои 20 вработени),
- 8) Простор за чување на чиста облека/постелнина од 9 м²,
- 9) Простор за чување на нечиста облека/постелнина од 9 м²,
- 10) Перална од 30 м²,
- 11) Прирачна кујна од 20 м²,
- 12) Мртвачница (морга) со најмалку 20 м² површина (со тоа што должината или ширината не може да биде помала од 4 м²).

Б) Опрема

- 1) Соба за доктор: работна маса, работни столчиња, гардеробен орман, полукауч со постелнина, орман-витрина со апарат за крвен притисок, слушалки, компјутер со печатач и пристап на интернет, светилка со батерии, канта за отпадоци, работна облека.
- 2) Соба за медицинска сестра: работна маса, работни столчиња, гардеробен орман, полукауч со постелнина, орман-витрина со апарат за крвен притисок, слушалки, компјутер со печатач и пристап на интернет, канта за отпадоци, работна облека, железен орман за чување на наркотици, ладилник за чување на лекови, серуми и вакцини, железен орман за чување на лесно запаливи материи.
- 3) Стандардна нега (двокреветни и трокреветни соби): болничка постела, ноќно орманче, орман за гардероба на болниот, постелнина, облека за болните според постојните нормативи, болнички папучи за болниот.
- 4) Прирачна кујна: опремата се одредува зависно од бројот на болните, со инсталација за проточна топла и ладна хигиенски исправна вода.
- 5) Инхалатор, мал стерилизатор за инструменти, апарат за мерење на гликемија, лифтови или кранови за неподвижни болни, хидраулични или електрични сегментални болнички кревети, антидекубитални душеци во зависност од ризикот на пациентот за појава на декубит, сепаратори за позиционирање на пациентите.
- 6) Професионална машина за перење облека/постелнина.
- 7) Професионална машина за сушење облека/постелнина.
- 8) Професионален цилиндер за пеглање облека/постелнина.
- 9) Машина за перење работна облека на вработените.

В) Стручен кадар

- 1) Двајца доктори на медицина со лиценца за работа,
- 2) Една медицинска сестра со вишо образование од областа на медицината односно со високо образование со стекнати 180 кредити според ЕКТС од областа на медицината, и со положен стручен испит,
- 3) Една медицинска сестра со средно образование на 15 болни,
- 4) Една негователка на пет болни,
- 5) Еден физиотерапевт со средно образование на 20 болни,
- 6) Еден работен терапевт (медицинска сестра со средно или вишо образование од областа на медицината односно со високо образование со стекнати 180 кредити според

ЕКТС од областа на медицината, и со положен стручен испит, физиотерапевт, психолог, дефектолог или уметник) на 20 болни.

Институт

Член 45

(1) Институт обезбедува простор, опрема и стручен кадар кои со овој правилник се предвидени за специјализирана болница.

(2) Институтот обезбедува и соодветен простор, опрема и стручен кадар за научно-истражувачка работа согласно прописите од областа на научно-истражувачката дејност.

Универзитетска клиника

Член 46

(1) Универзитетската клиника обезбедува простор, опрема и стручен кадар предвидени во овој правилник за специјална болница, во зависност од тоа за кои болести клиниката е основана и дали клиниката врши специјалистичко-консултативна и болничка дејност или само специјалистичко-консултативна дејност од определена гранка на медицината односно стоматологијата, или на одделни групи на население.

(2) Покрај критериумите од став (1) на овој член, универзитетската клиника обезбедува простор, опрема и стручни кадри за изведување на образовна дејност, за стручно оспособување и усовршување на здравствените работници и за научно-истражувачка дејност во областа на медицината, односно стоматологијата, согласно Законот за здравствената заштита и прописите од областа на високото образование и научно-истражувачката дејност.

(3) Универзитетската клиника има библиотека.

(4) Универзитетската клиника обезбедува најмалку 9 м² по една болничка постела, односно еден стручен тим од високодиференцирани кадри на девет легла.

Универзитетски институт

Член 47

(1) Универзитетскиот институт обезбедува простор, опрема и стручен кадар пропишани во овој правилник за специјализирана болница, во зависност од тоа за кои болести универзитетскиот институт е основан и врши специјалистичко-консултативна дејност од одредена гранка на медицината.

(2) Покрај критериумите од став (1) на овој член универзитетскиот институт обезбедува простор, опрема и стручен кадар за изведување на образовна и научно-истражувачка дејност, врши усовршување на здравствените работници во областа на медицината според одредбите од Законот за здравствената заштита и прописите од областа на високото образование и научно-истражувачката дејност.

Универзитетски клинички центар

Член 48

(1) Универзитетскиот клинички центар се состои од универзитетски клиници за хируршки болести (абдоминална, кардиоваскуларна, торакална, неурохируршка, трауматолошка, пластично-реконструктивна, детска хирургија и урологија); ортопедски болести; за внатрешни болести; инфективни болести; хематологија; детски болести;

гастроентерохепатологија; пулмоалерологија, ендокринологија, нефрологија, реуматологија; токсикологија; за гинекологија и акушерство; за очни болести; за уво, нос и грло; нервни и душевни болести; кожни и венерични болести; кардиологија, градни болести и ТБЦ.

(2) Универзитетскиот клинички центар обезбедува најмалку простор, опрема и стручен кадар за вршење на клиничко-биохемиска дејност, радиодијагностика; радиотерапија и онкологија, обезбедување со крв и крвни деривати, лекови и медицински потрошен материјал, патоанатомска обдукција и хистопатолошка дијагностика, судско медицинска обдукција и биопсија, како и кремација на ампутирани и други делови од човековото тело.

(3) Универзитетскиот клинички центар обезбедува простор, опрема и стручен кадар и за дијагностички и терапевтски процедури од сите специјалности од областа на стоматологијата и тоа болести на устата и парадонтот, забите и ендодонтот, стоматолошка протетика, болести на максилофацијална хирургија, дентална патологија, детска и превентивна стоматологија и други гранки од стоматологијата.

(4) Универзитетскиот клинички центар обезбедува простор, опрема и стручен кадар за секоја клиника одделно предвидени со овој правилник за универзитетска клиника.

Аптека

Член 49

Аптеката обезбедува најмалку:

А) Простор

1) Аптека обезбедува најмалку: официна од 16 м², просторија за чување на лекови и аптекарска амбалажа од 10 м², и санитарен јазол.

2) Аптеката може да обезбедува и: просторија за вршење анализи на идентитет, просторија за асептичка подготовка на лекови, просторија за подготовка на дестилирана вода.

3) Аптеката може да има галенска лабораторија и лабораторија за испитување и контрола на изработени галенски препарати.

4) Доколку се организира галенската лабораторија обезбедува: складиште за чување на суровини и амбалажа од 15 м², просторија за подготовка на контактна амбалажа од 8 м², просторија за производство на галенски препарати од 15 м², просторија за подготовка на дестилирана вода од 6 м², складиште за чување на готови препарати од 12 м².

5) Галенската лабораторија во која се подготвуваат и изработуваат фармацевтски облици по асептичка постапка, треба да се обезбеди соодветен простор.

6) Лабораторијата за контрола и испитување на произведените галенски лекови треба да има просторија за хемиска и физичка анализа и просторија за чување на хемикалии од 20 м².

Б) Опрема

1) Железен орман за чување на наркотици, ладилник, железен орман за запаливи материји, прецизни ваги, лабораториски прибор потребен за изработка на магистрални лекови, компјутер со печатач, пристап на интернет и еден читач на електронска картичка за секој шалтер на кој се издаваат лекови.

2) Галенската лабораторија треба да има соодветна опрема и лабораториски прибор во зависност од технологијата на подготвувањето на галенските облици.

В) Стручен кадар

1) Аптеката треба да има најмалку еден дипломиран фармацевт со положен стручен испит и лиценца за работа и еден здравствен работник со средно или више образование од областа на фармацијата со положен стручен испит.

2) Галенската лабораторија, доколку се организира обезбедува еден специјалист по фармацевтска технологија и еден здравствен работник со средно или више образование од областа на фармацијата со положен стручен испит, а лабораторијата за контрола, специјалист по испитување и контрола на лекови и еден здравствен работник со средно или више образование од областа на фармацијата со положен стручен испит.

IV. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 50

Постојните приватни здравствени установи, основани врз основа на закуп на простор и опрема на делови од јавните здравствени установи согласно Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/91, 46/93, 55/95, 10/04, 84/05, 111/05, 65/06, 5/07, 77/08, 67/09, 88/10, 44/11 и 53/11) продолжуваат да работат со истиот простор што им е издаден под закуп при основањето на установата, до нивното престанување со работа.

Член 51

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за поблиските просторни услови, опремата и кадрите за основање и работење на здравствените организации („Службен весник на Република Македонија“ бр.11/92, 25/96, 48/02, 30/05, 62/06, 113/08, 94/10 и 32/11).

Член 52

Одредбата од член 35 точка VII потточка 2) од овој правилник, во делот за болничките легла распоредени по болнички соби ќе отпочне да се применува од 1 јануари 2016 година, а до почетокот со примената на оваа одредба 50% од болничките соби треба да бидат трокреветни и 30% треба да бидат шестокреветни.

Член 53

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр.07-4691/2
27 јуни 2013 година
Скопје

Министер за здравство,
Никола Тодоров, с.р.